

**Miracula Quæ Ad Invocationem Beatiss. Virginis Mariae,
Apvd Tvngros, Camberones, Et Servios In Hannonia; ac
Dominam Gaudiorum in Picardia vulgò Nostre Dame de
Liesse dictam effulsere**

Caoult, Walrand

Coloniae Agrippinae, 1607

Liber Tertivs, Qvo Complexa Videbis Complvra Miracula Cheruiæ in
Hannonia mirabiliter edita ad inuocationem sacratissimæ Dei genitricis, ab
anno 1326. ad annum vsque 1602.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-59700](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-59700)

LIBER TERTIUS

VS, QVO COMPLEXA VLTIMA
 DEBIS COMPLURA MIRACULA
 Cheruiae in Hannonia mirabiliter
 edita ad inuocationem sacratissimae
 Dei genitricis, ab anno 1324
 ad annum vsque

1602.

*Proponitur descriptio oppidi Cheruiae, simulque
 res permagna nobilis Heroine Ida à Cheruia, qua
 inter alia non pauca & magna pietatis opera etiam
 sacellum in honorem beatissimae virginis
 Cheruiae extruendum curauit.*

CAPVT I.

CHERVIA Hannoniae oppi-
 dum in planitie, loco salu-
 betrimo sitū inter Camber-
 nā & Achum ab utroque pene
 aequali spatio distat, scilicet
 mille aut circiter passibus. So-
 lum est fertile & amœnum, quā vario vicinorū
 locorum prospectu, quā fontibus limpidis,
 quibus & fossae implentur & peregrini re-
 fouentur.

foecillantur. Sed quod celebritatē præcipuam loco tribuit, est ædicula B. Virgini Matri sacra vulgo à Sambuco dicta, aut certe ab eiusdem cognomēti fonte. Vnde & in ædicula ipsa ante capitaneū altare fonticulus insignis instar putei visitur: cuius aqua, (vt nonnulli pie affirmant) pro cuiusq; fide bibentibus, salubriter opitulatur. Pertinuit olim hoc opidum ad Heroinā Idam à Cheruia, Domini Guidonis Dynastæ Sartij & Cheruiæ filiam quæ vixit anno 1100. trium maritorum viduam, de quibus in Hannoniæ annalibus ampla fit mentio, quorū hæc sunt nomina, dominus Aegidius Chymeus, Ralfius Gaurius & Nicolaus Rumeigni- us viti spectatissimi ac potentissimi. De hac autē Heroina operæpretiū fuerit nonnulla dicere, quæ & ad eius laudē, & ad maiorum nostrorum pietatem ostendendam spectent. Hęc igitur Herois, collocatis nobiliter & è status dignitate liberis, ab omni sollicitudine & anxietate, quæ huius mundi honores & nobilitatis fastigia comitantur, expedita, opidū suū insignibus ac pijs foundationibus, ditare, ac dotare animo concepit Nobilis hæc Domina, vna cū lacte nutricis Christianam pietatē erga miseros imbiberat. Vnde & Nosodochium edificauit cum ædicula, & campanis, attributis eidem redditibus annuis, terris, pratis, siluis, & aquis in agrorum commoda, & fructum, quos illic ad eorū vsus & seruitia consti-
tuerat

tuerat, nutrimenta. Fuit autem hæc sancta
salubris institutio approbata, confirmata,
priuilegijs aucta à summo Pontifice Lucio
ius nominis tertio, & postmodum rata habita
à Gregorio nono, anno eius Pontificatus
quinto: qui præterea domum ipsam & eius
possessions ab omni exactiõne, & seruicio
ecclesiastica vindicauit. Quod etiam confirmatum
est ab Alexandro quarto summo Pontifice
anno eius Pontificatus tertio, nonnullis
indulgentijs (ijs qui loco benefecerint) concessis.
Paulo post memorata Herois in opido suo
erexit Ptochotrophium, in quo inopetentibus
egeni reciperentur: quem in finem locorum
ras, villas, & redditus necessarios attribuit.
Demum Reuerendissimi Episcopi Cameracensis
auctoritate, erecta ædicula perpetua
ample & largiter dotata, Præfectum & Fratres
instituit, qui pauperibus duplicata, corporis
& animæ scilicet, alimenta administrarent.
Inde in eodem opido suo sacram ædiculam
erexit fratribus Cruce signatis S. Ioannis Hierosolymitani.
Cæterum, vt amor Dei genitricis animis ad
viam semel impressam semper igni crescit, seque
magis ac magis procedit: ita præclara hæc & insignis
Heroina condidit: hæc his legatis & pijs operibus
concreuit. Abbatiam Guislengheniam fundauit,
& dotauit anno 1126. Quod amplius est, vt in
rectam viam, (è qua propter prædicandas huius
sanctæ

sanctæ
reuer
Virgi
ta, Re
torit
diem
chiæ
ex dec
rum r
officiu
Cheru
tam ec
litatur
mitibu
ipso C
ius loc
ria qu
gieban
expen
gata er
igo, p
dicula
eui co
Diab
qua in
mus &
merac
cauat
quam
fuit i

sime Idæ semideæ virtutes digressi sumus) reuertamur, sacellum in honorem beatissimæ Virginis Mariæ extruendum curauit, instituta, Reuerendissimi Episcopi Cameracensis auctoritate, processione annua ad Dominicam diem à Decollatione S. Ioannis: cui Monachia Guislenghennia collegialiter interesse ex decreto tenebantur, cum sacrorum corporum reliquijs, in ibique per octauas diuinum officium celebrare, sumtibus tamen opidi Cheruij, quod per octauas multis priuilegijs tam ecclesiasticis quam sæcularibus est nobilitatum, tam à summo Pontifice, quàm à Comitibus Flandriæ & Hannoniæ, ac Dynasta ipso Cheruicensi huic processioni præerant eius loci incolæ per sodalitates vices, ac donaria quædam Ecclesiasticis & magistratui largiebantur, sicut etiam num hodie est in vsu. In expensas autem, ex villa quæ pauperibus legata erat accipiebantur verueces, triticum, siliago, pisa, & pecuniæ quidpiam. Extra hanc arbutulam, non procul tamen, fons scaturiebat, cui contigua fuit arbutula (quam anno 1583. Diabolus confessus est fuisse Sambucum, è qua in festo Resurrectionis Christi illustrissimus & Reuerendissimus Archiepiscopus Cameracensis Lodoicus à Berlaymont, dum excavat columnam altari secundi Sacelli contiguam, viridem extrahit palmitem) cui insita fuit imaginacula beatæ glorioseque Virginis Mariæ

F

Mariæ

Mariæ Dei matris: vbi ciues aquam e fonte
 hauituri, cum deuotione & animi summissio-
 ne ligneam beatæ Virginis effigiem veneran-
 bantur. In pretio fuit, estque etiam hodie in
 stris hæc imago, à patris penè infirmitatibus
 raculis sicuti videbis, ô lector, si te breuiter
 quæ sequitur, narrationem legere non pige-
 rit.

QUIDAM PODAGRA GRAUITER
 laborans, fusa ante B. virginis imaginem
 oratione, confestum saluum rediit
 ad propria.

CAPVT II.

ANNO 1326. Huardus Picauetus, in
 serè manibus & pedibus affligitur
 à chitagra & podagra, habebat autem hic de-
 mum dicto sacello vicinam, è qua mem-
 tam imaginem & fontem conspicari poterat
 vnde & factum est vt quodam die prospiciens
 è fenestra, videre sibi visus sit quandam Do-
 minā in habitu candido mira specie & mira
 formi gratia radiantem. Inquiri is ab aliquo
 prætereunte, nunquid eam Dominam nomen
 ferret? qui respondit, se neminem illic vidisse
 etiam nunc videre. Tum Huardus rursus e-
 am videns, magnum aliquid & miraculo-
 sum esse ratus, animo spem concepit, si que
 sanitatem promittens, vna fide & charitate
 munda

munitus, confususque gloriosæ Virginis meritis, ad dictam imaginem agrè qua potuit non sine grauissimis & acutissimis doloribus perreptauit: vbi fusa precatone statim conualuit & ad propria redijt incolumis. Vnde in agnitionem tanti beneficij, quum esset ipse arte viator, è ligno pinnaas adaptans, honestū imagini capitellum concinnauit.

*PARALYTICVS EX NORMANNIA
Cheruiam aduectus, implorata B. virginis ope,
subito conualefcit.*

CAPVT III.

Eodem anno quidam ciuis Parisiensis genere Normanus, paralyticus, ab Angelo monitus fuit, vt præuia peccatorum exomologesi, Christiani functus officio ad beatæ Virginis Cheruiensis venerandam imaginem deuchendum se curaret. Quo facto, implorata ex animo Virginis ope, ipso momento conualuit. In cuius beneficij memoriam secundum sacellum priori adiunxit, ita vt iuxta sacellum Septentrionem versus murus dehiscens contractus apertusque fuerit, & secundo sacello vnitus. Quo factum est vt imago ipsa & fons intra ædiculam inclusa fuerit, vt etiamnum hodie patet. Iam memoratus Ciuis erexit & aliud in loco suę natiuitatis sacellū, vti testat^r est & Antonius à Pratis, qui

inde Cheruiam venit, sanatus anno 1563.

SENECHALLVS HANNONIAE
podagra & apoplexia oppressus sanatur ad in-
uocationem B. virginis.

CAPVT. IV.

Senechallus Hannoniae podagra & apoplexia corporis parte dimidia miserelucxatus, per merita & preces beatissimae Virginis sanitatem recuperauit. In cuius beneficij memoriam statuam ligneam, vti vouerat, inibi reliquit, quae pro antiquitate, elegans adhuc conspicitur.

HEROINA ROYSINIA FILII
calculo laborantem B. virgini deuouente, ac post-
dem pias preces ad eandem fundente,
subito puerulus sponte sua cal-
culum eiecit.

CAPVT V.

Herois Roysinia videns Chirurum iam in eo esse, vt filio suo calculum excideret, pietate in filium mota, subducit illum in manibus chirurgi, verita grauiore cruciatu, vel mortem carissimi filij, deuouetque illum beatæ virginis Cheruicensi peregrinum, sub precatione feruentissima, puerulus calculum sponte sua eiecit, ad plenum conualescens. Visuntur etiam nam matris & filij statuæ in calculo.

culsa: è quibus colligere sit facile, illius temporis modestiam in habitu, & luxum ac superfluitatem hodiernam delectari.

QVIDAM S. GUISENI MORBO percussus, eo quod miracula B. virginis rideret, mox ab eodem sanatur, ubi à B. virgine veniam petijt ad eius imaginem deductus.

CAP. VI.

Quidam Atrebas Petronillæ Linieræ filius quibusdam socijs suis nec non & alijs opidi incolis colloquens in foro Cheruensi, virtutes & miracula quæ sanctissimæ Dei matris interuentu ad ædiculam & fontem, patrabantur, aperte ludibrio habebat. Et ecce tibi subito vindex Dei manus eum comprehens aliter loqui compulit, immisso morbo, quem vulgò S. Guisleni dicunt, sic vt in momento visum & loquelam amiserit notabili temporis spatio. Mox eius socij per latera hominem apprehensum, ad fontem adduxerunt. Vbi ad se reuersus, ex corde sincero veniam petijt à beata Virgine, confessus execrabiles blasphemias, quas ore polluto & infecto contra imaginem, & nomen beatæ Virginis turpiter euomuerat huius miserandi casus & infortunij causam iustè extitisse, eumque in delictum mortis adduxisse, nisi pio matris misericord

F 7

serio

fericordiae fauore & peccatorum aduocata
meritis condonata esset culpa famulo suo ad
iam blasphemus, sed poenitenti. Mox quippe
finitis precibus, pristinae est sanitati restituta

QV IDAM PODAGRA VEXATVS
inuocans B. virginem, & deuotens se eum
peregrinum, sanatus est.

CAPVT VII.

Coppinus Montiniensis adeo graui
podagra, vt nec demittere se, nec
dextram vel laeuam vertere posset; beata
Virginem Cheruiesem inuocans, vouit se
raturum se vt ad ipsius aedulam deferretur
moxque fusa precatone conualuit, & Cheru-
uiam venit pedes, vt gratias ageret.

QV IDAM A DAEMONE OBSESSVS
sus ab obsessione liberatur, petens locum in
quo B. virgo colatur.

CAPVT VIII.

Alexius Velanius S. Petri apud Nema-
sus ceu Tornacenses paracianus ob-
sessus a maligno spiritu, vouit se peregrina-
tionis ergo venturum Cheruiam Romam
ieiuno. Facta promissione visus est sibi videtur
Daemonem abeuntem, petensque locum ubi
sanctam

sancta Virgo in veneratione est, penitus liberatum se sensit.

QVIDAM CALCULO GRAVATUS,
B. virginis se deuouens peregrinum, dicti morbi pondere plene subleuatur.

CAPVT IX.

M Athæus Siluius à Massis calculo di-
rè cruciatus, & per hebdomadas vnâ
& viginti, die nocteque clamans, Beatam
Virginem Cheruicensem inuocat, eique se pe-
regrinum deuouet, promisso sui corporis pô-
dere cereo: quo facto mox sane & prospere se
habuit.

CAPTIVVS QVIDAM IMPLORATA
*virginis ope, admirando miraculo
libertate donatur.*

CAPVT X.

Ioannes Douvixus è Fraxinis Brabantorû,
Rotnaci captus, & patrata cædis accusatus
est. Quæ causa fuit, eum equi caudæ alligatus
ad quingentos plus minus passus miserè tra-
ctus, in angustissimum carcerem reduceretur
vinctus, & manuum pollicibus tam immani-
ter constrictus, vt inter carnem & vngues san-
guis erumperet; pedibus quoq; ferro, ac duo-
bus annulis striete compressus: vt taceam di-
ruptum pænè totum corpus ac lacerum
à violentiore illo equi tractu. Quem
patet

pater in tanta calamitate conspicens, scilicet
 monet ut ad Innocentiae matrem toto ani-
 mi affectu confugiat, ab eaque suppetias
 ferri postulet, tanquam caedis imputata
 nimè reo, licet per sententiam moerore adu-
 cato. Miser captiuus, patris monitis obtem-
 perans, tanto deuotionis ardore est incedens
 erga beatam Virginem Cheruiensem, ut in
 pro temporali articulo, pollices vltro sol-
 rentur, compedes & annuli laxarentur ac pe-
 dibus exciderent, Accessit ille ad primum ca-
 ceris ostium, quod subito patuit: inde ad
 cundum, quod etiam apertum est. Cumque
 iam libera esset egrediendi via, videt suos co-
 stodes (nam tres adhuc satellites in sui custo-
 diam habebat) vrinam facientes: ostium in-
 terim ad eius aperturam nonnihil strepens
 reuocat ipse pedem: fremit miser & nouis-
 ma timet peiora prioribus animo repetens
 mul & desiderans prioris suae fortunae casum.
 Tunc medullitus piam virginem in parocia
 aduocat, vouens se, si à periculo liberaretur,
 cereum, sui corporis pondus, Cheruiz depo-
 siturum, & quotannis ad eius memoriam per-
 egrinaturum. Ostium subito nec sine magno
 strepitu aperit, liberè nulloque obstaculo per-
 medios custodes transit, celeri gressu Cherui-
 am contendit, cum ferramentis suis, quae ab-
 huc in adicula videre est. Hæc miracula & ce-
 lia, quæ breuitatis studio prætermitto, parata
 sunt

sunt ab anno 1310. vsque ad annum 1404. In quorum fidem tibi videre licet regeſtum in *edicula* aſſeruatum.

SACERDOS QUIDAM PERDITA loquela & vsu rationis, ac per octo menses lecto affixus, planè conualeſcit, inuocata Dei matre ante eius imaginem.

CAPVT XI.

ANNO 1429. Dominus Theodoricus Plancius Sacerdos Cheruiæ natus, ibique degens, in morbum tam violentum incidit, vt non loquelam tantum, sed etiam rationis vsu amiserit, per octimestre aut amplius lecto affixus. Intra quod temporis spatium mater eius omnem mouit lapidem, vt peritissimos quosque tum Medicos, tum Chirurgos è diuersis locis euocatos adhiberet sanando filio, idque magno sanè cum sumptu, vt ex ea caussa melior reditus eius portio ad Hippocrates & Galenos sit deuoluta. Frustrata tamen omnibus his tentatis, tandem ad supremum medicum, & benignissimam Dei matrem Cheruiæ pro honore recognitam, confugit: ante cuius imaginem suis precibus, quales maternus in filium affectus, & sumptuum frustra factorum iactura exigebat: idque die festo Paschæ ante meridiem. Vbi domum redijt, Theodoricum filium hortatur vt recu-
perat-

F S

perandæ humanitus sanitatis spem deponens
beatæque Virginis meritis innitatur. Erat
antequam prandium sumpisset, Sacerdos illi
à longo tempore languidus & mutus, incipit
distincte & tam articulare loqui ac alias
quam: dein paulo post plene conualuit, & ob
eum in memorata ædificula, prout conu-
uerat, decantauit,

INFANTVVS MATRE DEFFUNDA

Ha, viuis in utero materno deprehensus
& baptisatur, et quod prius mater par-
turiens eum B. Maria deu-
uisset.

CAPVT XII.

ANno 1429. vxor magistri Ioannis Es-
montij Miræi commorans in vrbis
iho, summos dolores parturiens ad quatuor
aut quinque dies perpeffa, fuit à nonnullis
persuasa infantem suum beatæ Mariæ ad fo-
tem deuouere: quod fecit, & mortem, non
dito fœtu, paulò post obiit. Quidam ordinis
Carmelitani ibi tum præfens mulierem fecer-
it & aperiri iussit. Infans, quem mater beata
Virgini deuouerat, viuis inuentus, ba-
ptismo suscepto, ad horam,
superuixit,

PVERT

apud Cheruam in Hononia. 138

PVERVLVS IN TERRA
tumulo depositus & postea exhumatus mirabiliter
vita & baptismo donatur, vbi cum pater ante
beatae virginis imaginem detulit,
& ibidem in oratione per-
seueravit.

CAPVT XIII

ANno millesimo quadringentesimo
trigesimo, Matthæi Dentij coniux
fecerit mortuum, qui à fœminis que
aderant, tumulatus est. Pater sciens vxorem
enixam desideravit prolem videre; at mulie-
res nescio quibus remoris id facere differe-
bant, & illum placare studebant. Sed tandem
res celari diutius non potuit, sed fossa fuit illi
ostensa. Tum ipse deuota ea que firma animi
fortitudine, gloriosæ Virginis meritis con-
fusus, infantem exhumari, effodique fecit, &
ad fontis ædiculam adferri: vbi ipse tam
diu orauit, donec vitam impetraret in-
fanti: qui ad Sancti Martini æ-
dem delatus, ibidem ba-
ptismum suscepit.

(:)

F 6

MV

MULIER QUÆ DAM PRÆ MOR-
*bi gravitate rationis usu destituta, sibi in-
 tegram restituitur, piè invocata vir-
 ginis ope ante eius imagi-
 nem.*

CAPVT XIV.

Eodem anno mulier quædam Tur-
 nis in gravem incidit morbum, vnde
 n. entis inops facta est: ita ut Lymphata
 lis huc illuc per vires discurreret, neque se
 quo tenderet. Accidit interea ut Cheru-
 veniret, ubi suggestum illi fuit, beatam Vir-
 nem ut inuocaret: quod ut fecit, sibi ple-
 tegreque restituta, ut antea conualuit.

INFANTVLVS DE NOCTE VI-
*focatus ad vitam stupendo miraculo ren-
 sur, ubi mater eius piam miserorum
 aduocatam piè inuocauit.*

CAPVT XV.

Eodem anno Gerardus Leo Messen-
 appetere quadam nocte, infantem de-
 mestrem apud lectum suum in cunis depre-
 it. Proximo die pater & mater expregit
 mortuum infantem deprehendunt. Qui ge-
 uiter lugentes conuocarunt suos vicinos, et
 miserum hoc spectaculum viderent. Vbi con-
 venissent, mater pietatis affectu stimulat
 consiliaque sanctissimæ, Dei matris precibus
 & ap-

& meritis, pronoluitur ad cunas infantis, o-
pem diuinam implorat pro recuperanda fili-
olo vita: qui mox (ô res perquam stupenda)
extensis brachijs, apertisque oculis arripuit
mammillam, & lac lEXIT.

MVLIER MENTIS INOPS AD MEN-
tem plenè mirabiliter reducitur, vbi Cheru-
am aduenit, piè pijsimam virgi-
nem precatur.

CAPVT XVI.

A NNO 1432. Ferijs beati Guiffeni, vxor Io-
annis Bourgelij ex Houia, violèta in phā-
tasm impressione tam melancholica & tri-
stis euasit, vt sensibus & mente capta, manus
eius ferro vincienda fuerint, ne vel sibi ipsa,
vel alteri perniciem adferret. Dum labitur a-
liquantum tempus, eique diuina gratia luci-
dum interuallum conceditur, beata Virgo
suggerit illi vt ad ædiculam suam veniat. Pa-
ret illa, precatur, catenæ manibus excidunt:
quas præsentè illic populo deposuit, recepto
sensuum ac memoriæ vigore pristino.

PVER EXTREME DE VITA PE-
riclitans mortis periculum mirè euadit, voto
eius nomine à matre emisso, & ad
B. virginis gloriam adim-
pleto.

ANno eodem Bertrandus Hutanius La-
tofianus filiolum habebat biennium
qui subito sic correptus fuit morbo perni-
cosissimo, vt nullo vitæ vestigio, signone
parente, conclamatus ac deploratus esset. De-
ter-conspicuas infantem ita extremè pericu-
tantem, amore & pietate expugnatus, beati-
simæ Virginis matri ex intimis medullis sup-
plices preces obtulit, vouens, si puellus recu-
lesceret, se ad ipsius ædiculam profecturum
ac ceream effigiem exhibiturum duram
brarum pondere Precibus finitis & voto im-
pleto, puellus ad se redijt: eodemque die in
æqualibus in platea collisit.

*FILIOLA MORTVA MAGNO MITA-
culo vitæ restituitur ante imaginem B. vir-
ginis transportata, ac fuis ibidem pro
ipsa ad B. virginem pijs-
simis precibus.*

ANO 1433. Iacobi Glaconij filiola hinc
existens in area domus incidit in fossam
aquis plenam: quam mater enixè & diligenter
quæsitam, extraxit vicinorum auxilio res-
mortuam, quod neque habitus neque morus
vllus perciperetur. Mater, Beatam Virginem
de fonte inclamat, puellulam deserti curat ad
sacram

apud Cheruian in Hannonia. 135

facram imaginem: vbi citra moram, & vitam
& sanitatem est consecuta.

MVLIER MAMILLAE DOLORE
graniter afflictâ, planè euadit sana ad inuoca-
tionem beatæ virginis.

CAPVT XIX.

EOdem anno mulier ab Hamæda, tam in-
genti & acuto malo ad mamillam supra
modum turgidam tentabatur, vt quindecim
dies, totidemque noctes duceret infomes.
In his dolorum interpunctionibus & aculeis,
et totis visceribus beatam Virginem Cherui-
anensem inuocans, ex integro sanitati resti-
tuitur.

MVLIER AUDITV PRIVATA,
auditum recepit, vbi Cheruian aduenit, &
ibidem beatam virginem in-
uocauit.

CAP. XX.

ANno 1437. Coniux Guntheri Vetuli à
Capella, vi morbi surda ad tres hebdo-
madas fuit: quibus elapsis venit illi in men-
tem Virginis (sæpius enim ad ædiculam fon-
tis venerat) quæ tanta ibi tamque illustra si-
gna fecisset; cor suum effudit, venit ad
locum, & sospitatem conse-
sim adepta est.

CV

CVIVSDAM MVLIERS D
*mus ab incendio diuinitus preseruatus, &
 to beatæ virginis pie factu.*

CAPVT XXI.

MVlier quædam Elnonensis, suæ
 Amando in pabula, vt vidit mag
 vrbis partem incendio fortuito deflagare,
 suam ipsius domum tantum non penitus
 buri (iam enim flamma duobus aut tribus
 cis eam non nihil deuastauerat) ex toto con
 beatæ Virginis fauorem implorauit, vnde
 se (si domus salua superesset) venturam ad
 diculam fontis, quæ Cheruizæ est, acturam
 gratias. Actutum flammæ crepitantes ab
 uertunt, & domus salua mansit: mulier imp
 uit votum, gratias egit beatæ Virginis, & a
 genteam hominis effigiem detulit & obtulit.

CAPTIVVS MAGNO MIRACVLO
*à vinculis liber euadit implorata pijsse
 mæ virginis ope.*

CAPVT XXII.

IOannes Bandeus senior captus Angli
 bello Hannoniensi, & Brianiam abduci
 ad afflictorum aduocatam confugiens er
 timis animæ medullis pias ad eam effudit
 preces. illicoque vinculis solutus, absque
 obstaculo venit ad ædiculam fontis cum

pedibus, beatæ Virgini grati animi significationem exhibiturus.

INFANTVLVS MORTVVS ANTE-
quam natus ad vitam reuocatur & baptisatur B. virgine piè inuocata, & eodem puerulo ante virginis imaginem delato.

CAPVT XXXIII.

ANno 1478. coniux Melchioris à Tornaco, Ladenzæ commorans infantem enixa est, in quo nullum vitæ indicium apparebat per totum quinque horarum spatium. Mox vt Virgo piè fuit inuocata, vitam infans accepit, baptismo expiatus est, & ad ædiculam fontis delatus.

QVIDAM OMNI TIBIARVM MOTU & sensu miserrimè priuatus, sibi in integrum restituitur, vbi ex Normania Cheruiam pertractus est, implorata ibidem sanctissimæ virginis ope.

CAPVT XXIV.

ANno 1568. Antonius Pratanus filius Roberti ex pago S. Dionysij iuxta Gisoram in Normania omni tibiaram motu & sensu destitutus cum esset, videns facellum eo loci constructum in honorem Virginis matris, quæ

quæ Cheruiæ magno cultu veneratione
 recolitur, per quendam suum conciuem (q
 à sua paralyfi Cheruiæ liber & sanus eu
 rat, quique in gratiarum actionem, vt sup
 dictum est, secundam ediculum constru
 curauerat) diuino numine impulsus fuit
 eo pertrahi curaret curru exiguo pedem
 alto) qui adhuc in prædicta secunda edicu
 conspicitur, per diuersa loca & xenodochia
 quod re ipsa & opere exequens, tandem, p
 varios labores exantlato, Alostrum appu
 in eiusque xenodochium receptus toto tem
 stri misericorditer ibidem fuit sustentatus
 medicorum industriae expositus. At vbi me
 ei incisionibus & cultelli punctionibus cura
 rum suarum male affectarum experimen
 fecissent, omnesq; tam naturæ quam artis
 cultates serio in vanum explorassent, iudic
 runt cum naturæ & artium viribus esse incurab
 lem, vtpote cuius caro à genibus vsq; effere
 mortua sine vlllo motu, & quod plus est,
 sine sensu. Quapropter xenodochio emissa
 tandem Cheruiam vsq; pertrahitur est. Ma
 die, eoque sabathino sub vespere: quæ causa
 fuit cur sacristina noluerit ei sacelli fores pa
 dere. die verò immediatè subsequenti, p
 pso fundente preces coram imagine glorio
 matris Dei, ea ipsa hora, qua in parochia dec
 tabatur solemnis missa ordinaria, subito gra
 uem in humoribus & omnibus membris sua

expertus est cōflictū & alterationē: quæ ipsū
permouit, vt exclamās diceret corpus sibi fre-
mere, supplicans in super sibi piē succurri. Ad
cuius vocē cōcurrerūt duç fæming, ad ipsū in
sua necessitate sustēādū: quas in hunc modū
cōfestim affatus est: Sinite me abire, nā plenē
iā cōualui. Quibus nō surda aure auditis Præ-
tor & Magistratus ipse accurrerūt, grādis im-
posturæ, & fraudulētæ simulationis accusātes
dictū Antoniū Pratanū cū vectore seu auriga,
Ioanne à Piennā dicto. Ex quo factū est vt eos
ab inuicē seiunxerint ac alijs traderent custo-
diēdos. Verū postea perspicientes magnā eorū
cōstantiā gestus & vultus planē hilares & iu-
cundos, presertim verò dictorū suorū per om-
nia absq; cōtradictiōne cōformitatē, cōsen-
sērūt vt dictus Antonius, Iacobo Cossētio cle-
rico parochiano comite, faceret per circuitū
iter mille 500. passuum vel circiter. Miserūt
postea viros fide dignos qui singula fideliter
informationis via exquirerent: quibus sincerē
peractis, omnia & singula veritati consona
atque adeò verissima esse comperta sunt, &
paulò post Illustrissimo ac reuerendissimo
Maximiliano à Bergis primo Cameracensi-
um Archiepiscopo proposita: qui sua ordina-
tione decreuit iuridicā qui iisdē fieri informa-
tionē, quā & examinandā proposuit omnibus
provinciæ Episcopis, & vniuersitatibus Loua-
nicū & Duacensī, nec non & consilio Regis
catho-

catholici Bruxellis. In cuius rei confirmati-
nem prænominatorum secutus consilium
ipsiusmet Ducis Albani huius Germaniæ
ferioris sub potestate & mandatis domini
Philippi secundi felicitis memoriæ, Hispani-
rum & Indiarum Monarchæ publicari fecit
dictum hoc miraculum anno subsequenti
omnibus sanctis sacro, non sine augustissi-
marum solemnitatum speciosa pompa. Quo-
bus exhibitis facta est processio admodum
solemnis, in qua ter venerabile sacramentum
honorificè deferebatur per suprâ dictum Do-
minum comitantibus & subsequentibus
R. Episcopo Galcedonensi, multis præter
Venerabilibus Prælatibus, Pastoribus & alijs
personis ecclesiasticis, magno etiam nobili-
um numero, qui vndequaque è vicinia con-
uenerant, nec non & infinita hominum mul-
titudine cuiusque conditionis, sexus & æta-
tis: qui omnes vnanimi ore deprecabantur
laudes & præconia gloriosæ matris Dei. Ne
verò vetustas temporis simul & ingrata in-
quitas hominis talia ac tanta dona & benefi-
cia ingrata traderet obliuioni, dictus domi-
nus Archiepiscopus voluit, decreuit & ordi-
navit anniuersariam processionem cum ve-
nerabili sacramento Eucharistiæ esse facien-
dam dominica postrema mensis Maij, vel po-
stridie ceu die immediatè sequenti festum Do-
mestices, casu quo festum hoc incidere in do-

in Dominicum. Prout omnia magis confirmata videre est per bullas dicti illustrissimi Archiepiscopi, quarum exemplar in ædicula palam conspicitur. Dicitur autem Antonius contraxit postea matrimonium in Ciuitate Cheruensi, & reliquit vxorem viduam, nec non & proles, quæ adhuc sunt superstites.

MYLIER MISERE MEMBRIS CON-

sorta sibi integrè magno miraculo restituitur.

susa ad beatam virginem pia oratio-

ne coram sacra eius ima-

gine.

CAP. XXV.

Eodem anno vigesimo sexto Iulij, Anna Morema Andreæ Athenensis filia pedibus incortis, & in tibias refugis, incedebat: Cui & digiti in se reflexi erant: mox vt oratione ad Diuam Virginem directam ante ipsius imaginem finiuit, sibi ipsi restituta est, & in pristinam fortitudinem, rectitudinem & soliditatem redacta. Hoc etiam insigne miraculum per prædictum illustrissimum Archiepiscopum eodem die & anno quo præcedens, post informationem iuridicam & sufficientem, authenticè publicatum promulgatumque fuit.

HOMO DIV CALCVLO LABORANS
*procinus à morbo liberatur, piè ab eodem
 inuocata misericordia mare.*

CAPVT XXVI.

A Nno 1569. Martij 3. Magister Ioannes
 Sohierius Balius Blatonij longo tem-
 pore calculo laborauit absque vilo malicia
 mine, non obstante diligenti eaque sollicita
 indagatione, quam fecerat in perquirenda
 vnde quaque istis, quæ ad id naturæ vi aliquæ
 præstare videbantur. Verum simul atque ad
 xilium gloriosæ Mariæ implorauit, cuius
 memoria Cheruiæ colitur, calculosum lapa-
 dem eiecit: exindeque adimpleuit peregrina-
 tionem, qua vi voti à se emissi obstrictus
 nebat, simulque, ad maiorem rei fidem, eum
 lapidem secum deportauit.

MVLIER DVOBVS ANNIS CV
medio iacens paralytica, à sua paralyti euadit libe-
ra & incolumis, dicta missa suo nomine ante
imaginem beatæ virginis apud
Cheruiam.

CAPVT XXVII.

A Nno eodem quo suprâ, ipso die visitati-
 oni B. Mariæ consecrato, Ioanna Car-
 lera vxor Francisci Parfaitij ab Houina duo-

bus annis cum medio iacuerat paralytica: eoque miseriarum deuenit res, vt maritus omni spe valetudinis deperdita, eam deseruerit, ac militiæ cingulum amplexus sic sub Rege catholico. Ipsa autem habebat Athi fratrem quendam religiosum ordinis S. Francisci, à quo petijt vt ad sui intentionem celebrare dignaretur missam coram imagine miraculosa Cheruiensi; Quo factò pristina restituta valetudini, ingratiudinis noxam effugiens, ei, quæ tantum sibi præstiterat beneficiũ, Cheruiam adueniẽs, ingentes gratias egit, magnò incolarum Houiniensium comitata numeros: & in gratiarum actionem magna cum melodia missa ibidem fuit decantata.

*PVER MORTVVS VITAE RED-
ditur patre eius seipsum B. virgini de-
uouente peregrinum.*

CAPVT XXVIII.

ANno 1573. Aprilis 25. filius Simonis Eudonij à Seburca sancti Driedonis violenti aquarum inundantium impetu raptus pertransijt cuiusdam cataractę meatus: vnde post aliquot horas mortuus inde ereptus, pater eius, ad afflictorum patronam & asylum confugiens, deuouit se Cheruiæ peregrinum illius venerationis ergo. Subicò autem reuixit infans, & vt auctò, bene sanus.

NO.

NOBILIS QUIDAM ADMODYM M
*raculosè euadit mortis periculum, seipsum
 B. virginì deuouente peregrinum
 apud Chersiam.*

CAPVT XXIX.

ANno eodem quo supra in Nouembri
 Dominus Nicolaus à Montmorency
 Vendegia Dynasta comitabatur auunculum
 suum Baronem Rassenghianum, postea Co
 mitem Isenghianum, harum prouinciarum
 Legatum ad Regem catholicum. Ex Hispania
 remcantes, vbi inter V Vasconiam & Cant
 briam deuenere prope S. Ioannem de Sa, illi
 necessum fuit torrentem tum temporis mit
 exundantem ratione cuiusdam pluuie, qua
 continuè ad longum tempus præcesserat: ut
 vt pons ex petra confectus, qui per exigens
 rat, operiretur aquis, eisque profundissimis
 Interea temporis cursor cæteris præibat virgi
 pontem explorans, magna voce vnumquem
 que admonens, vt quisque in suo ordine de
 bitè sese contineret. Quod & fecit dictus Do
 minus Rassenghianus, qui prior sequebatur,
 postea verò dictus Dominus à Vendegia
 subsequabatur. Sed equus eius paululum
 deuians à recto tramite in deuium pericu
 losè prorupit: quæ causa fuit cur sub
 vndarum impetuositate abriperetur: quo
 per moti spectaculo tam miserando atque
 hor

horrido famuli clamitate ceperunt, dicentes:
domine, domine mi, ecce nepos diris præfo-
tatur vndis. Ipse verò eminens oculis conspi-
cens periculum suum, imò verò & præsen-
tem adesse mortem seipsum vouit peregrinū
B. Virgini Cheruienti: & ecce (ô res plane stu-
penda) in instanti secundum ordinem vā
cum equo suo reuocatus ad pontem, pertan-
sit saluus & incolumis.

Dicitur autem dominus à Vendegia, supra
dicta manu propria confirmavit, qui & hoc
anno 1603. adhuc superstes est, primarius ex-
stens aerarij publici quæstor in clitorum prin-
cipum harum prouinciarum. Superuixit quo-
que Gandavi Ioānes Matillus, qui dicto spe-
ctaculo adfuit, & idem quod supra contesta-
tur.

Nicolans à Montemorency.

QVIDAM INFESTISSIMO MALO

per longum tempus summo cruciatus stupen-
do miraculo plane euadit incolumis,
ad B. virginem Cheruie con-
fugiens.

CAPVT XXX.

ANNO eodem Aegidius Secopius Ioannis
filius Velanix natus, arte sartor, habitās
Tornaci in parocchia D. Quintini per vauum &
vinginti annos summo cruciatus effectus est,
G pro.

proueniente ex conſractione & comminone cuiusdam offis in brachio miſere deliſcentis. Quam ob cauſam diligenter quæſitumque in praxi medica & præcipue vlcera curatione expertorum fieri poſſet, exquiliu. Quod cum animaduſceret fruſtra factum, viſumque qui nullum inde mali experiretur ſolatiu, diuinius illi ſuggeſtum eſt Cheruiam ut uocaret. Vbi fuſa preſentatione peracta, ſacelli circuitu (dexteræ excelsi notate vultu) ſtatim brachio ſuo quoddam os exili auricularis digiti longitudine & craſſitate, quod etiam hodie viſitur & fideliter cultatur. Eius autem plaga in momento ſanata, & omniſque dolor euaniuit coram tota populi multitudine ibi tum præſente, quæ mirum exclamare potuit. Mirabilis Deus in ſanctiſſima Virgine, quam matrem elegit admirabilis creatione.

*PER QUI NERVIS CONTRACTIS
nullatenus tibiſas mouere poterat, perſeſſe
cotruateſcit, peregrinationis voto
ad Cheruiam eius nomine
facto.*

CAPVT XXXI.

A Noo 1579. Iunij 19. quidam adoleſcent

nomine Matthæus propria amita comitatus
& duabus fororibus suis, nudis pedibus Len-
sio Hannoniæ venit Cheruiam acturus Deo
gratias & gloriosæ Matri eius pro ab eis ac-
cepto summo singularique beneficio, quod
est eiusmodi. Ab ipso namque quadragesi-
mæ per uigilio nullatenus tibias mouere po-
terat, neruis hinc iadè ita contractis, ut ge-
nua pectus suum coningerent, vnde & eius
rei adhuc clara visuntur vestigia. Chirurgis
aut de sua hac salute & incolumitate despe-
rantibus, imò se illum vlllo modo iuuare pos-
se dissidentibus, sorores eius ad sacratissi-
mam Virginem confugerunt deuouentes
Cheruiæ peregrinationem nudis pedibus.
Voto autem facto, puer sine mora leuauit ti-
bias, easque in longum protraxit, & exinde
perfectam sanitatem recuperauit, Vnde &
predicto modo peregrinationem impleuit,
adhucque superuixit totus corpulentus atque
robustus, annuatimque duabus in processio-
nibus defert crucem ante peregrinos: die ve-
ro immediate subsequenti Prætor Cheruien-
sis vnà cum notario suo Lensium contende-
runt, ut super his quæ contigerant debite
inquirerent, & omnia prout dicta
sunt, vera esse d. prehens-
derunt.

G •

PVER

PVER IN PVTEO SꝞB MERSTꝞ

mortuus resurgit eum propria matre B. virginis
ni Cheruienti deuouente peregrinum.

CAPVT XXXII.

ANno eodem quo supra R. Pater Franciscus Nicodesius Societatis Iesu presbiterus Valencenis ad quendam pagum regni Ostreuanensis, & ibidem rudes animi catechismi lumine collustraret, propria manu scripsit in regesto miraculorum eorum adfuisse, ubi ipsimet exhibitus fuit puer, quatuor horis continuis latitauerat in quodam puteo triginta cubitos alto. Ex quo postea planè mortuus & exanimis extractus, mater verò eius viso hoc tristi spectaculo, tanta tristis & merore confecta à vicinis sollicitata fuit vt deuoueret filium suum peregrinum B. virginis, quæ apud Cheruiam in honore habetur, eamque eiusdem precibus meritis piè commendaret. Quo facto (quod spectaculum non amplius triste & amarum, sed prorsus lætum & iucundum) reuixit infans, & visus est planè sanus & hilaris cum ipsa matre: cui fel amaritudinis Dei infinita potentia & sanctissimæ Virginis clementia licet fuit conuersum in mel tantæ dulcedinis.

QV

IN AEDAM LONGO TEMPORE PA

ralytica admodum miraculosè sanatur, depor-
tata ante sacratæ virginis imaginem,
ibi que ad eandem pijs suis
precibus.

CAPVT XXXIII.

ANno 1579. Iulij die 14. Elisabeth Sinasia
è Begguinagio (vt vocant) sanctæ Elifa-
beth Gandensis ob fidei desertionem & hæ-
reticorum oppressiones, quæ tum temporis in
ea ciuitate grassabantur, Montes Hannonia
profuga, per duodecim annos & octo menses
paralytica fuerat, quando vnà cum lodice &
nocturnis stragulis, ad sanctâ & miraculosam
ediculam Cheruicalem deportata est: vbi
cum prona iacens pijs ad beatam Virginem
effudisset preces, petijt proprijs stragulis suf-
fuleiri. Et ecce sola cepit incedere, appren-
dit que ferramentum, cui ordinariè cerei ap-
penduntur. Quinto denique Augusti die, ba-
culos, quibus sustentabatur, abiecit. Eiusdem
verò mensis die 30. vbi pedes venit Montes,
liberata est à feбри & ab omni corporis infir-
mitate: exinde que per quadriennium
sæpius nudis pedibus venit
Cheruam.

PVERVLVS MORTVVS ANTEQUAM
natus, & ad dies 17. sepultus, vita & baptis-
mi gratia donatur ad B. Mariæ sa-
cellum per matrem piè
deportatus.

CAPVT XXIV

ANno 1582. die Ianuarij 24. Ioannis Fo-
 rini vxor nomine Isabella, Ombria
 agens, foetum edidit emortuum, qui in cen-
 horto ad dies septemdecim sepultus iacet,
 quibus elapsis mater ad se è graui morbo re-
 uersa, & ex totis animi præcordijs inuoca-
 piam ac misericordem peccatorum adoro-
 tam, tantum importunis suis precibus apud
 maritum promeruit, vt earum importunitate
 cogeretur exhumare foetum: ea tamen lege,
 vt si iam putrefactus & corruptus foret, in
 relinqueretur: sin verò integer adhuc appa-
 ret, ei deferretur: sub spe videlicet certa quod
 beata virgo eum in tuela & protectione habe-
 ret. Quod & fecit. Mater autem receptum hoc
 ter triste & miserandum corpusculum inter
 vlnas, magno cum fidei ardore Cheruam de-
 fert in ædiculam beatæ Mariæ ad fontem de-
 fontem, dico, vitæ. Infans verò illic depositus
 coepit quasi purpurascere: delatusque ad Insi-
 lariæ domunculam, respirauit, urinam fecit,
 simulque ventrem exoneravit. Inde baptis-
 tus est, & eleganti planeque vitali colore vi-
 uis.

sis est, quoadvsque extra Cheruiense territo-
rium delatus est: tum enim magis atque ma-
gis expalescere coepit, donec beatum spiritum
Deo conditori redderet.

PVELLA QV AEDAM CHER.

*niam deducta liberatur à demo-
num obsessione.*

CAPVT XXXV.

ANno 1583. Martij 25. Ioanna Carliera li-
berata cum esset à 22. dæmonibus, qui i-
psam mitè agitabant & à nouem alijs adhuc
possessa, Cheruiam perducta fuit per Illustris-
simum Archiepiscopum Cameracensem Lu-
douicum Berlaimontium bonæ & felicitis me-
morizæ, non obstantibus molestijs & impu-
gnationibus quibuscumque, quas ipsi dæmo-
nes in via suscitauerunt, igni videlicet ipsius cur-
tus operimentum absumentes, rotam eius in-
commodantes, aërem tempestatibus exagi-
tantes, & pluuiam tempestuosam excitantes.
Quo die multis ad Deum suis precibus &
exorcismis ipsis ab hora quarta ad vndecimam
vsque vespertinam productis, dicti dæmones
coacti fuere clarè & distinctè pronunciare hæc
salutationem Virgini Dei Matri longè gratif-
simam, Ave Maria, ad finem vsque, sed 9. A-
prilis die Illustris. Dominus denuò locum repe-
tes, iterata vice eosdè horrèdo fulmine eccle-
siastico terribiliter est persecutus: ac propter
G 4 corum

eorum inobedientiam, varijs in eos præmissis
protestationibus commemoratorijs, Officiali
eius, Magister Franciscus Buiffere (natus
Namurcensis Episcopus) eosdem condemnauit
ad perferendum accidentarias penas &
cruciatu suos cum duplo maiori acerbitate,
idque ad decem annorum millia; simulque
is præcepit extinguere cereum benedictum
signum euidentis discessionis eorum. Tum
respondit Capiraneus cornutus: diabolus
me deuexasti. Tandem sequenti die coactus
est cum socijs cedere loco, & quietam reli-
quere Dei creaturam precioso suo sanguine
redemptam. Quod de facto apparuit quando
antedicta Ioanna desijt opprimi cum extor-
cigaretur: superaddens experiri se ab eis liberatam.
Nihilominus tamen Dei permissu ueraciter
adhuc fuit sex diebus plus minus, non ad te-
tra, ut antea, sed ad extra: remansit namque
Cheruiæ per octauam Paschæ cum prædicto
domino Officiali. Vaa autem ex illis moti-
stijs quas illi facessebat diabolus hæc erat
quod prosequeretur eam ad sacellum uigilæ
sororum, dissuadens illi facere integram pro-
catorum confessionem. Aliàs uero ipsa uis-
cum eunte sacellum, seipsum illi confecta-
dum offerbat, & eum dicto Officiali allopo-
signo demonstrante desiderabat. At discessit
autem dictorum demonum Illustrissimus
dominus inquisiuit ex Magistro Ioanne Bou-
chy

chy Cheruiæ Pastore (qui hoc miraculum alijs subsequentibus mihi tum verbo tum scripto communicauit) quoniam in loco crederetur esse sambucus: eo quod dæmones prædixissent se loco suo pellendos meritis B. Virginis à Sambuco. Tum iussit paruam scalam afferri, qua posita iuxta columnam, quæ exterius imaginem attingebat, dictus dominus Archiepiscopus extremum apicem dictæ columnæ conscendit, paululumque arenati scalpendo cruens, sambuci ramusculum inuenit puilulantem simul & virefcentem, quem ipsemet ad mensam domini Marchissæ usufructuariæ, derulit, prout attestari possunt Domina Comitissa Soltena, supradictus reuerendissimus Episcopus Namurcensis modernus, magister Nicolaus Goubillius, primarius Decanus Cameracensis, prænominatus pastor Cheruiensis cum plurimis alijs ibi tum presentibus & adhuc viuentibus. Sambuci autem huius facta est mentio in priori historia Huardi Picquauerij, quæ accidit anno 1326. Vbi notandum hanc arborem inter petras & arenatum anima vegetatiua superstitem fuisse spatio annorum 258. Multa autem incidentia hoc miraculosum opus sunt subsecuta & comitanter ad illud se habuere: vtpotè quod diabolus expetebat sibi licentiam fieri grandioribus colaribus seipsum insinuandi: vt remitteretur simulque condemnaretur ad res-

dendum super V Vandenia quercum, quoniam sic commodè exploraret ac notaret homines ebriosos è taberna redeuntes: vt potestas illi daretur nominatim specificandi hugnotos malè de fide sentientes, qui exorcismis praesentes aderant; magna voce subindè exclamans se credere verum Deum in venerabili & augustissimo Eucharistiae sacramento realiter contineri sub panis & vini speciebus. Notate vos, ô ter miseri & maledicti haeretici, quamuis ita sit diabolus omnis imposturae & mendacij esse pater, simulque auctor & doctorem primum sacrilegiorum ac blasphemiarum, quas ore non minus impuro quàm impio durè ac dirè nimis aduersus diuinum hoc sacramentum euomit: tamen vigente necessitate & Dei beneplacito sic disponente, cogitur contraria, quamuis inuitus, decantare, simulque Domini sui praesentiam agnoscere & adorare magno nostro cum applausu, sed ad ignominiam & confusionem vestram sempiternam.

NOBILIS QUIDAM, VOTO DEVOTO
B. virginis factò, à graui morbo miracu-
losè liberatur.

CAP. XXXVI.

A Nno 1583. die verò Diuæ Magdalene
consecrato Dominus Carolus à Gau-
ria

ria, Beaurianus Comes, ac Athenfis oppidi
 gubernator & castellanus in grauem morbū
 incidit, quo fiebat vt quasi continuò copio-
 sum ore sanguinem emitteret. Qui ad medi-
 corum, Cospeani videlicet, Bienis, Gauartij &
 multorum aliorum artem industriamque cō-
 fugiens, per eosdem incurabilis iudicatus est,
 simulque pulmonis morbo laborare. Exper-
 tissimus autem doctor Harlempersius Binchi-
 um euocatus ab Heroina comitissa dicti do-
 mini vxore, eum inuisendi gratia, vbitum tē-
 poris residebat, eo conspecto, cæteris feliciter
 infirmitatis causam & originem indicasse si-
 mul & iudicasse visus est: quam ob causam &
 illi quædam pro suo posse conuenientia sug-
 gessit ac parauit remedia. Verum cum diutur-
 nitate temporis & eorum vsu continuo dicti
 domini vires extenuarentur, ac indies magis
 atque magis frangerentur, accidit anno mil-
 lesimo quingentesimo octuagesimo quarto
 ipso Purificationis peruigilio sub vesperum a-
 liquas è prolibus suis adhuc iuenculas ve-
 nisse ad eum, & ante conspectum eius exhi-
 buisse exiguos cereos ad hoc destinatos, vt
 ab eis die subsequenti deferrentur ad ecclesi-
 am. Sub idem verò tempus venit illi in mea-
 tem pia resolutione & deuotione seipsum
 humiliter commendandi precibus & me-
 ritis benedictæ Virginis **MARIAE**, ma-
 tris **DEI**, quæ Cheruæ debite colitur:

G 6 decro

deuouendo in super se tota vita suum fore pe-
 regrinū, quibusdam superadditis elemosinis.
 Quibus transactis dat se nocte quieti; & die le-
 quenti circa tempus meridianum cepit exa-
 gitari vomitu prae grandi, quo fiebat ut à se
 depelleret quosdam humores in creta simili-
 tudinem candidos: cum antea contrariò ple-
 ne modo expuisset copiosum & abundantem
 sanguinem die ac nocte per septem mensis
 continuos. Ab illo verò vomitu ita miraculo-
 se dictus dominus cepit pristinam recupera-
 re sanitatem, ut qui antea extremè extenua-
 tuserat, in ò verò etiam planè exhaustus, re-
 sumptis deperditas vires, & spatio septem
 aut octo dierum perfectæ valitudini sic resti-
 tutus, quasi nullo antea morbo exagitat.
 Prædictus autem dominus adhuc superius
 est hoc anno millesimo sexcentesimo tertio,
 qui se toti vitæ suæ tempore fecit peregre-
 num, & postea ascribi voluit in Confraterni-
 tatem Beatæ Mariæ Cheruiensis, personali-
 terque singulis annis Cheruiam peregrina-
 tur, vel alium nomine suo eodem transire
 tit cum pio aliquo donario & oblatione
 facta Ita scriptum & signatum
 propria manu prædicti
 domini.

PVER MIRACVLOSE PER B. VIR
*ginem præserruatur à periculo mortis, propria
eius matre eundem B. virgini pe-
reginum deuouente.*

CAPVT XXXVII.

ANno 1584. Martij die 25. in pago Sebur-
censi in quo requiescit corpus S. Drie-
donis. Antonius Cordarius puer annos decē
natus, vi torrentis inundantis abreptus est, ac
per triplicem cataraetam impetuose est deuo-
lutus: matre interim tota gembunda eū sem-
per prosequente, quo vsque ipsa deuouens B.
Cheruiensi filium suum peregrinum, cum vn-
dosis extraxit aquis versus pagum Seburquia-
num. Tum autem infans in hæc verba excla-
mare cepit: heu, quantus me timor inuasit?
Affirmans nihilominus quandam dominam
vultu habituque candidam semper inter me-
dias vndas suum tenuisse ac sustentasse caput.

PVELLA PARALYTICA ET MHN.
*te capta in integrum sibi restituitur Cher-
uiam perducta.*

CAPVT XXXVIII.

EOdem anno quo suprà, Maij die primo
Valencenis Cheruiam adducta est, quæ-
dam puella parœchiæ Sancti Nicolai, habi-
tans

tans in eiusdem vrbs suburbij, membris suis in totum perclusa & paralytica, quin etiam mente parum sana: qua: Cherua coram imagine B. Mariæ præsentata, extra seipfam sine sensu, sine motu rapta est. Postea verò perducta vt tertio ædiculam circuiret, perfectè conualuit, & nunc optimè valet. Eius inscripto tabellam.

CAPTIVI ADMODVM MIRACV-

losè liberantur, pijs votis ad B. virginem confugientes.

CAPVT XXXIX.

ANno quo supra, Octobris 14. Martinus Lausnoy à Sillino agrum suum seminabat, tempore quo Bruxellenses Regiæ maiestati rebelles inter Lensum & Iuabium discurrentes prædas quas poterant facere, interceperunt hominem quendam cubicularium Domini Mastannij cum quodam nobili dicto à Ternis, famulo dicti Domini: Illis autem à præda redeuntibus ad propria, iniecerunt manus in dictum Martinum Lausnoy & eius filium, equis etiam eius furtivè abductis: quos omnes carceribus mandaverunt, & incluserunt in fortalitio Anderlequiano. Miramur verò hisce angustijs oppressi dormitabant, verum omni cū humilitate sese precibus Patronæ miserorum commendabant: eorum verum est vt sub mediam noctem se mutuo hortarentur.

utur ut fuga salutem quærent. Fortalitiū
 nem quatuor ianuis ceu portis obferatum
 ear, quas sine strepitu referare minimè potu-
 erunt, & in egressu suo per inadvertentiam &
 incaute quoddam poculum confregerunt. Ad
 cuius contractionis strepitum custos qui in
 loco eminentiori agebat excubias exclamare
 cepit, eosque in hæc verba proclamavit: quis
 quo tendit? quis ibi pertransit. Ad cuius tamē
 vocem nemo à somno (quo omnes in excu-
 biarum loco sopiti detinebantur) euigilavit v-
 nico excepto, prædicto videlicet domino
 Tertio. Vbi verò dicti incarcerati à supradi-
 cto fortalitio tanto spacij interuallo remoti
 suere, quanto bina vice arcus dexteritate &
 violentia solet emitti sagitta, filius ad patrem
 suum conuersus sic eum affatus est. Pauperes
 & miseri sumus, nullumque nobis superest
 medium vitam nostram sustentandi casu quo
 contingat nos destitui equorum nostrorum
 vsu & subsidio: quapropter sine me, mi pater
 eosdem sedula mea opera repetere. Cuius pe-
 titioni ut annueret admodum difficilem se
 præbuit pater, allegans quod si contingeret
 eū deprehēdi ac fortalitiij custodiā violasse, a-
 ctū foret de eius vita (utpote qui cōfessim selo-
 peris & bōbardis impereretur) cū omniū equo-
 rū iactura. Nihilomin⁹ tamē magna ei⁹ impot-
 untate deiecit⁹, id ei, quā inuit⁹, pmissit meri-
 tis ac patrocinij B. Mar. Cher. cōsis⁹. Ad forta-
 litiū

litium vbi reuersus, inde equos abduxit, qui
 via incedentes regia super pauimentum lap-
 dibus stratum talempedibus dedere sonitu-
 vt is qui agebant excubias magnis iisque fe-
 riosis vocibus compellaret eos qui in cultu-
 dia agebant excubias ad diligenter vigilandi-
 super captiuos. Ad cuius insolitos clamores
 quidam militum præfectus ex parte excitatus
 in hunc modum respondit. Quid inibi est
 denuo confestim incidit in somnum. Post ve-
 ro vnus horæ quadrantem omninò expo-
 rectus, fortalitij portas patere cõspexit. Quod
 ipsum permouit vt ore blasphemus blasphemiarum
 virtus dirè euomendo exclamauerit
 carceratos auffugisse, manusque eorum con-
 sisse: aduertens nihilominus prædictum nobi-
 bilem penes se, alios in fugam versos mille-
 tenus est profecutus. Interea nostri hi nocte
 quites intempesta nocte per agros male cul-
 tos, imò & incultos, per vias inuias & minime
 tritas, lutosas, sepibus & spinis plurimum
 infestas sub Dei paterno conductu laxatis he-
 benis incolumitatis studio equos tantopote
 impulerunt, vt sub auroram se Bruxellis rici-
 nos toti stupefacti aduenterent. Nouum hinc
 periculum, angustia nouæ, calamitas vniuersæ
 noua. Vnde & ob hanc causam in honorem
 Beatæ Virginis Cheruiensis votis vota adde-
 derunt, hunc in finem, vt vitæ consulentes re-
 liquum viæ tuto & incolumes conficerent.

Et co-

Et ecce sine villo obstaculo & infortunio sub horam decimam meridianam Sillinum apulerunt, confectis ab eis viginti miliaribus extensæ admodum longitudinis. Vbi verò sequenti die Cheruiam venerunt gratias acturi Dei matri, eorum per omnia protectrici, hūc rei felicem euentum ac successum miraculosum Pastori enarrauerunt. Qui & postea iterū confirmatus & ratificatus fuit per nobilem supra nominatum, qui horum prædonum manus liber euaserat magna argenti auriq̄ summa redemptus.

RELIGIOSVS AVARIIS MORBIS
varie sanatur, confugiens ad misericordiæ matrem.

CAP. XL.

Eodem adhuc anno Frater Jacobus Escal-
letus instituti Franciscani Biezi Guardia-
nus apoplexia, simul & torrida febre correptus, statim atque miseriarum & dolorum suorum angustijs pressus, misericordiæ matrem pio cordis affectu inuocauit, sanus euasit. Postea verò Guardianus S. Audomari cum esset, desertus à medicis, amissa loquela, ad vltimos singultus & angustias redactus, misit Cheruiam qui suo nomine ter venerandum missæ sacrificium offerret. Paulo post vbi conualuit, ad pietatis & misericordiæ matrem se transtulit.

lit, eidem & omnium bonorum largitori Deo
acturus gratias.

IDEM RELIGIOSVS AB ALIO
periculoso morbo sanatur meritis eiusdem
beatissime virginis.

CAPVT XLII.

Idem Athi Guardianus cum esset, à pericu-
loso morbo sanctissimæ Virginis matris
meritis liberatus est, Vnde in grati animi si-
gnificationem promisit de superiorum con-
sensu, per octauas assumptionis gloriosæ Vir-
ginis matris Mariæ, verbum Dei prædicare in
ædicula fontis quoad viueret, simulque hæc
dicta beneficia sibi per eam collata publice
annunciare: quod & de facto, ad mortem us-
que præstitit. Pluries illum audiui hæc pro co-
mune enarrantem: Obijt hic bonus & pius re-
ligiosus (qui & Athi vt dictum est, fuerat Guar-
dianus) anno 1595. Februarij die 17. la-
borum suorum fructus & præ-
mia sine fine perce-
pturus in cæ-
lo.

INFAN-

INFANTVLVS MARCHIONIS DE
Ranti presentissimum mortis superat periculum
oblacione pro eius salute facta ac Cher-
uiam transmissa.

CAPVT XLII.

ANno 1584. Iulij die 28. Alexander La-
lanus domini Emanuelis Marchionis
Rentani & Dynastæ Cheruiæ, Nomarchæ
Hannoniæ, equitis aurei velleris &c. filius v-
nicus, menses nouem natus partem auri cre-
pitantis deglutiuit: quæ puellum suffocatio-
nis præsentissimo periculo exposuit, idque si-
ne vlllo mali remedio: quamuis enim digitus
ori infereretur, extrahi tamen minime pote-
rat, sed magis atque magis deficiente spiritu
de vita etiam extremè periclitabatur. Vbi eò
miseriarum ventum est, eius auia Anna Res-
nessia non minus deuote quàm constanter
meritis gloriosæ matris Dei confisa, apud se
deliberauit partem argenti in oblacionis veu
complicare, eamque complicatam infanti o-
sculandam porrigere: quam & postea per cur-
sorem Cheruiam sine mora deferendam cu-
rauit. Hen tibi mira res: subito namque infans
sponte sua eijcit ex ore partem auri supradictam, à
clamore quiescit, & vt summatim dicam, ita se-
gerit, ac si nihil incòmodi antea passus fuisset.
Quã ob causã feria 2. sequenti pater, mater &
auia

aula cum infantulo Cheruiam venerunt, omnique cum humilitate Deo ac misericordissimæ Dominæ in eius cœdula gratias, egerunt,

FILIA COMITIS HOCSTRATANI

vehementissima febre correpta, diuinitus ab eadem euadit libera, misso cursore, qui apud Cheruiam sacrum fieri curaret.

CAPVT XLIII.

ANno 1585. mense Ianuario domina Margareta Lalania Hocstratani comitis filia, cum Duaco se dedisset in viam Leodunum versus, vt matrem morti proximam iuuiseret, subitanea febre eaque tam vehementi correpta est, vt eam Cospeanus & Bienius medici incurabilem ac letalem esse affirmarent. Eoque tandem ventum est, vt extremæ vniuersionis sacramentum Montibus Hannoniæ petceperit, nulla iam ei reliqua cuiusquam rei notitia. Tum communi sensu & consensu decretum fuit, vt cursor Cheruiam mitteretur, qui sacrum eo loci fieri procuraret: vt autem ipse ad oppidum peruenit, portam oclusam offendit. Verum circa mediæ noctis densas tenebras ægra gallico & flandrico idiomate exclamat gemebundo spiritu, simulque creatoris sui petit gratiam & eius inuocat misericordiam.

cordiam. Die immediatè subsequenti mane,
illa ipsa hora qua cursor ingressus est Cherui-
am, meliuscule habuit, asserens sibi de nocte
sanitatem reuelatam, complera peregrinatio-
ne. Quod & contigit: nam & ab illo tempore
bene sano & affecto corpore inceptum iter
prosecuta est, quod visendæ matris causa sus-
ceperat, nullis è morbi sui reliquijs afflictæ in-
commodis & vitæ ærumnis, quas ordinariè
patiebatur.

QV I D A M S P A T I O Q V A T V O R
mensium grauius ischiadico dolore oppressus ab eo-
dem planè diuinitus liberatur, vbi sei-
psum pie deuouit B. virginis
Cheruiensi.

CAPVT XLIV.

A Nno 1585. Vincentius Dionisius Fa-
berlingnarius habitans Montibus Hã-
noniæ per quatuor menses extremè ischiadi-
co dolore correptus fuit, absque vlllo sui leua-
mine, non obstante quocunque medicorum
ac chirurgorum ope & indultria, quorum ipse
multoties subsidium postularat. Simulatque
autem gloriosæ Dominæ Cheruiensi seruiti-
um suum deuouisset, acutis suis doloribus
plenè perfecteque liber effectus est, primoque
Septembris die Cheruiam venit gratias actu-
rus matri misericordiæ. Sic propria manu
scriptum.

RELI-

RELIGIOSA DIVERSIS INFIRMITATIBUS per septem menses diuexata, ab eisdem diuino favore sanatur, seipsam B. Virgini Cheruensi deuouendo.

CAPVT XLV.

ANno eodem quo supra mensis Iunii die postremo monacha Barbara VVaticer religiosa conuersa à Spinaloco prope Montes Hannoniæ se transtulit in ædiculam miraculosam Cheruensem vna cum altera femina sibi familiari, eaque famula prædicti monasterij, vbi pro certo ambæ affirmauerunt dictam sororem Barbaram per septem menses diuexatam fuisse diuersis infirmitatibus, nunc morbo capitis, nunc vomitibus, aliis animi deliquijs, atque alijs doloribus, sapissime diuersimode se habentibus, sic vt Vnctio extema illi fuerit administrata absque vlla spe prosperæ valetudinis. Verumtamen vbi inuocauit auxilia tricenæ manum Virginis matris Dei, pium illi deuouendo obsequium apud Cheruiam, aliquantulum pristinae sanitati restituta est, ac in solidum ab omnium infirmitatum suarum grauamine exempta, peregrinatione sua adimpleta. Vnde veneranda Abbatisa in gratiarum actionem pro recuperata iam sanitate, misit Cheruiam cum dicta sorore religiosas numero tres, quæ procurant

runt missam ante matutinas concertu musi-
co decantari.

QUIDAM A MEDICIS DERELI-
ctus, in integrum restituitur ad Beatam vir-
ginem Cheruicensem conuer-
sus.

CAPVT XLVI.

ADhuc eodem anno, Octobris die 24.
Jacobus Henninensis villicus iuxta
Bauacum à medicis derelictus cum esset abs-
que vlla spe sanitatis ynquam recuperandæ
conuertit pia sua vota & orationes ad B. Vir-
ginem, cuius memoria Cheruiæ recolitur; &
sine mora sanitati restituitur. Vnde in tantu
beneficij gratam memoriam ad suam ædicu-
lam se contulit. vt ingentes illi, referret grati-
as, eidem insuper insignem mappam Damas-
cenam offerens cum velo oratorio, quod
singulis diebus conspicitur in pul-
pito, super quo subdiaco-
ni liber reponi-
tur.

IVED.

PVELLA MOTVS PROGRESSIVI
*facultate priuat ad quatuor annos liberè incedit,
 trina peregrinatione ad B. Virginem
 Cheruicæ suscepta.*

CAP. XLVII.

ANno 1587. quædam puella Bethuniensis pro certo affirmavit quomodo præ debilitate & impotentia artuum & membrorum vlllo modo progredi poterit spacio quatuor annorum: at ubi priorem peregrinationem versus benedictam Virginem Cheruicensem, cui prius voto se obstrinxerat, confecit, baculis subnixâ progredi cepit: secunda autem peregrinatione se magis corroboratam experta est: Tertia verò, quæ ipso ascensionis per uigilio accidit, integrum est planè restituta, Idem coniectatus est pater suus ibidem tum præsens. Tabellam, si placet, inspicio.

SACERDOS TIBIÆ DOLOR
*plurimum grauatus, sanatur celebrando missam
 ante Beatæ virginis imaginem, & iter
 suum sacellum circum-
 eundo.*

CAPVT. XLVIII.

ANno 1588. Dominus Ioannes Regius, presbyter, tum temporis pastor ecclesiæ

li à VVessa longo tempore acuta febrī eaquē
vehementi correptus fuit. At Martij die vige-
fimo quinto corrupti humores ad genu con-
fluxere: quo factum est cum exinde tantopere
fuisse grauatū, illiusque membri vsu desti-
tutum, vt paululum incedendo baculis inni-
xus necessarium illi foret ad singulos passus
tibiam propellere, tanquam quæ mortua es-
set & omni motu priuata. Quapropter omnē
confidentia suæ anchoram reponens in illa
Virgine, quæ nobis mundi salutem salutariter
progenuit, maximo cum labore Cheruā
aduenit vltimo Aprilis die: vbi sacra exom-
logesi per confessionem purgatus sacrum fe-
cit, & paulatim melius habere cepit: ad cō, vt
in ipsa consecratione liberum illi fuerit genua
complicare, & missa peracta, ædiculam terna
vice circumiens, plane sanus redierit: & in si-
gnum memoriale testimoniumque fidele tā-
ti beneficii, quo liberaliter à Deo cumulatū
fuerat, ambos baculos, quibus antea subnite-
batur, ibidem in totum deposuit, vigesimoq;
die Maij iterum eundem locum reperijt grati-
as peracturus Deo & gloriosissimæ Matri suæ:
eum etiam in finem, vt fide bona testimoniū
daret huic miraculo, illud fideliter contestan-
do coram M. Ioanne Bouchinio pastore, D.
Georgio Marino presbyteris, & quibusdam
alijs.

H

DOMI-

DOMINA QUÆDAM COENOBII
Malbodiensis à Demonio possessa, magna
leuamen exderitur Cheruiam vsque
perducta, & tandem in ro-
tum liberatur.

CAPVT. XLVIII.

ANno eodem Magister Ioannes à
quinia, Canonicus Malbodiensis, & p-
ter confessorius cuiusdam Domine Mal-
sterij Malbodiensis à Demonio obsele-
niens cum ipsa, fuis ab ipso ad Deum pecc-
in Ecclesia s. Guisleni, prosequatur in
ptum i. er versus Cheruiam non sine admi-
da difficultate & molestia, idque præcipue
accederent prope, vt dici solet, Nouam
Nam omissis plurimis alijs molestijs, de-
eo debilitatis & miseræ eam redegit, ut
manitus loquendo, nullatenus videretur
se Cheruiam vsque pertingere, Quo tamen
bi peruenit non sine corporis & animi ang-
stia, qua maior vix dici possit, confestim
gnum suæ infirmitatis leuamen percipit,
die immediate sequenti, facta confessione
perceptaq; sacra sinaxi hostiæ sanctissime
Malbodiij repetijt, nō ita grauitur vt antea
torta est: ibidemq; etiam participas sacre
munioni, in totū eam Diabolus deleruit, per
aures miseræ emittens & conspectibus intus
tium obijciens veluti flammam ignis tali cum
stipor

stupore dictæ Dominæ, ut sine sensu, sine motu quasi emortua permaneret: sed statim postea ad se reuersa sibi que reddita, nullam exinde ab hoste passa est molestiam, Cui certam fidem fecit prædictus Dominus à Picqueniam, mensis Septembris anno supradicto: qui comitatus dicta domina multoties adhuc venit ad dictam ædiculam non ingrata gratiarum actione profecuturus Matrem misericordiæ, Virginem Mariam.

*PVERVLVS DVOBVS ANNIS OR-
batus lumine oculorum, visum & lumen re-
cipit, vbi parentes eius B. virginis se-
ipsum deuouerunt peregrinos.*

CAPVT L.

ANno supra millesimum 1589. Octobris, die penultimo, Isaias à Bougnia & Ioanna Motigenia Villici inhabitantes pagum Archianum, vbi ad ædiculam sanctam sanctè perueniunt, voti soluendi gratia facti in honorem Dei & benedictæ Virginis, potestati sunt quomodo eorum proles nomine Iacobus annos tres natus, cæcus fuerat duobus annis integris: sed simul atque pijs precibus confugerunt ad miserorum patronam, simul seipsum Cheruiam peregrinos deuouentes, puer, qui prius orbatus erat lumine oculorum visum recepit: vnde omni cum humilitate ei gratias acturi venerant.

MVLIER SEPTVAGENARIA A 40
 annis paralytica, stupendo miraculo in integrum
 sanitati restituitur, fundens preces ante
 B. Virginis sacram ima-
 ginem.

CAP. LI.

ANno eodem quo supra Dionisia Be-
 thia septuagenaria ab annis viginti
 quinque ita paralytica iacuerat, vt eam in pa-
 uo sedili ad tres rotas volubili iacentem pe-
 trahere necessarium foret in quemcunque
 cum, in quo alij vellent eam repositam, vti
 dere licet inspicienti suam tabellam. Cum au-
 tem reuerenda Antiflita Dononensis pios
 grinationis ergo Cheruiam veniret duabus
 religiosis comitata, instantibus ac multum
 portunis precibus impetrauit vt curru impo-
 neretur cum alijs Cheruiam aduchenda. Vbi
 vero iuxta sacram ædiculam peruenit, ad te-
 ram deposita fuit, & reptando manibus pete-
 busque magno cum dolore se ipsam contra-
 hendo, tandem peregit ad locum quo plura
 mum anhelabat, feria secunda immediate se-
 quenti festum Pentecostes, in quem processio
 diem incidebat processio (vt vocatur) peregrinatio-
 norum, vbi tum videre erat concultum
 magnum & turbam hominum copio-
 sam. Vbi verò ibidem coram sancta imagine
 spiritu gembunda pias fudit preces, subito
 plene

plenè perfecteque conualuit: & ita quidem vt sine alterius operæ & subsidio currum conscenderit, & eodem ipso die venit Camberonam, pijs precibus ibidem oratura pijsissimam Dominam. Exindeque visa est postea in processione cum cereo, quem præ manibus gestabat, sequens clerum Valencenensem. Fuitque magno stupori Valencenatibus toti; ipsi civitati: omnibus scilicet eam tum conspicientibus recto gradu incedere planè sanam & à sua paralyti tam diuturna liberam, idque ætate affecta & decrepita. Vnde etiam ab eo tempore ter in anno Cheruiam venit pedes: quod & ad annum 1602. continuauit.

Mulier per octennium aplexi morbo laborans ab eo subito liberatur ante imaginem Beate virginis transportata.

CAPVT LII.

PRædictum hoc miraculum hinc inde vnde quaque circa adiacentia Cheruiæ loca mirè diulgatum & in aures vulgi sanctè ita delatum permouit vxorem Petri Cautellijianitoris castri Bellolani, importunis precibus agere apud dominam Heroissam à Lignea, quatenus copiam illi daret vt curru Cheruiã veheretur. Cuius petitioni ipsa facilis annuit, libenter ipsi ad suum vsum & obsequium ministrans equum, ea conditione, vt similiter

curriculum sibi procuraret, gratis ad vltimum
mutuo datum. Vnde factum est vt feria quon-
ta immediatè sequenti ad dictam ecclesiam
peruenerit, vbi, mirabile dictu in instanti ab
apoplexiæ morbo libertina euasit, quem
per octennium torserat: & eodem ipso die
uifere capit aliquos suos parentes & con-
guineos Cheruiæ parochianos, eisdem enu-
rans hoc miraculum: quod paulo post con-
firmatum fuit noua attestacione proprii
pastoris.

*ADOLASCENS LABORANS TIBIA
quam in dicitur debeat secari audita missa
sacello B. Mariæ Cheruiensis prout
in integro scriptur.*

CAPVT LIII.

S Vb idem tempus duo Patres Societatis
sua Leodio Cheruiam venientes nuncu-
uerunt pastori quendam adolescentem apud
Leodienses ludimagistrum habuisse tibiam
tantis ardoribus male affectam, vt medici
iudicio illi præscindenda foret: eoq; res ab-
uenerat vt Chirurgus ipse dictum in fruem
strumēta coaptasset, quando ex improviso se
obtulērunt dicti Patres, qui tantæ miseræ
cōpassione permoti iuuenem sollicitauerunt
se B. Virgini peregrinum deuoueret, Cherui-
amq; venerationis ergo contenderet: eodem
ritu

referentes quomodo ipsius intercessione quomodo ipsius intercessione quatuor dierum spatio parata forent duo insignia celeberrimaque miracula: prædictæ videlicet Dionisæ Berthæ & paralytici Baliolani: nam inde recenter remeabant. Quibus auditis miser subito remittit chirurgum, & maximis cum laboribus suscipit peregrinationem versus Cheruiam, quam spacio sex dierum compleuit, ubi missa audita redijt totus sanus ad propria. Quod idem postea pro certò etiam confirmatum quædam Leodiensis femina.

PELLA NON SOLPENS VOTVM
patris defuncti, quod implere promiserat, morbo opprimitur, eo autem persoluto liberâ à morbo dimittitur.

CAP. LIV.

Iohannes Charletus Custos Aulæ Comitissæ Valecenis, scripto reliquit neptem suam patri suo iam morti proximo promississe se eius nomine adimpleruram quandam peregrinationem ad B. Virginem in Cheruia, cui se voto obstrinxerat. Quam nihilominus ipsa promissi in memor, postea implere neglexit. Quibusdam autem præterlapsis annis sana cum esset, imò vero etiam desponsata, una cum cæteris amicis & paribus suis indixit certum diem ad celebrandum nuptiale convivium verum ab illo ipso die cepit agitari dolore tibiæ, quo in dies

H 4 magis

magis ac magis ingrauescente, compulsa tandem tertio die decumbere, ita ut nulla spe affulgeret valetudinis recuperandæ, habens respectu ad tempus nuptijs antea præcedendum. Interea vero temporis venit illi in mentem se non satisfacisse promissis patris sui defuncti. Quam ob causam obnixè rogavit uinculum & amitam suam, ut promissam peregrinationem dignarentur eius nomine implere. Quod peregrinationis onus libenter suscipientes, & postea, opere completo Cheruiâ redeuntes, offenderunt neptem illis obuiam venientem corpore bene sanè optimè constituto. Quæ causa fuit absque la remora & dilatione temporis, certo sciendi diei ad nuptiale conuiuium decretum nato.

MVLIER SEX MENSIVM SPATIUM
lumine oculorum destituta illuminatur, audi-
ta missa apud cheruiam in sacello
B. Marie.

CAPVT LV.

Vxor Michaelis Espringalij ex parochia Condati pagi Courbilsij dicti, cum per sex menses lumine oculorum orbata fuisset honorifice comitata Cheruiam aduenit ubi missa pie audita, sacras reliquias sancte desculans in Insulariæ repositorio reconditas, absque mora fuit illuminata, solisque perie-

Cundos radios iucundè & tota hilaris apertè
est intuita. idque non minus quàm si nun-
quam fuisset obcœcata. Contigit istud tum in
eorum præsentia qui eam comitati fuerant,
tum etiam coram magistro Ioanne Bouchier,
& alijs

*HOMO NON VALENS INCEDERE,
nisi admodum grauate, libere incedit audita
missa in sacello B. Virginis.*

CAPVT LVI.

ANno iterum eodem quo supra 1589.
Maij die 21. Nicolaus à Puteo, hospes
Regis Catholici habitans in via regia apud
pagum qui vulgo dicitur Nimy non nisi ad-
modum grauate, baculis insistendo, poterat
incedere, Cum verò curru se Cheruiam vsque
prouchi curasset, accedit, ipso pagum Lensen-
sem egredeunte, tantopere cum animari &
corroborari, vt de curru descendere non sit ve-
ritus: & quo magis Cheruiam accedebat, eo
etiam liberius & expeditius incedebat, sic vt
suprà dictus pastor tempore sacrificij missæ
conspexerit eundem baculos suos in manus
insulariæ, quæ tum temporis præerat Cherui-
ensi ædiculæ, hilariter deponentem. Quam
ob causam missa peracta cum ad se euo-
cauit, & supradicta ex proprio
eius ore intellexit.

H 5

QVI.

QUIDAM TIBIA GRAVITER LA-

borans conualescit, tibiam ceream B. vir-
gini Cheruensi offeren-
do.

CAPVT LVII.

ANno 1590, Petrus Copinus Vela-
niae natus, & ibidem residens, cum ce-
lam quandam intrasset vt vinum Tornac-
militibus reportaret, ex inaduertentia alibi
ad ipsius cellae gradus, tibiam grauiter offe-
dit: quae breui temporis spacio triplo magis
vltra crassitiem & conditionem suam natura-
lem intumuit, sic vt extrema quaeque exinde
pateretur absque vlla quiete (quam ne min-
mam quidem capere poterat) & solaminis
quidquid demum misera natura & naturalibus
medijs emendicasset. Quae res illi cogit
fuit tibiam ceream deuouendi, quae tibiam
suam misere ita grauata & intumescens
ipsa mole exprimeret: quam simul atque
Cheruiam transmisisset, Beataeque Vir-
gini ibidem obtulisset, illi-
co conualuit.

IDEM

ER L
3. vir.
IDEM EODEM INCOMMODO DE-
nuo oppressus, iterum sanitatis beneficio do-
natur, confugiens ad eandem affli-
ctorum patronam.

CAPVT LVIII.

ER
nus Veli-
es, cum ce-
Tornaco
ntia ali die
iter offe-
plo magi
am natura
que exiit
ne min
solamur,
e natural
illi causi
are tibian
e secentem
mul atque
ue Vir-
Eodem anno, Septembris 8. die, cum simi-
li casu in dicta tibia de nouo foret offen-
sus, cumque per quindenae noctes quiescere
non potuisset praedoloris acrimonia, tandem
non sine graui labore & difficultate Cherui-
am Vclania venit, caepitque meliuscule habe-
re, ac per octauam ibidem deuote perseue-
rando, denud, perfectam sine chirurgorum o-
pera, recuperauit valetudinem. Sic in ipsius
pastoris praesentia hanc rem confirmauit &
comprobauit.

IVVENIS QUIDAM PERFECTE A
paralyti liberatur, peregrinatione susce-
pta ad beatam Virginem Ser-
niensem.

CAPVT LIX.

IDEM
ANNO 1593. Ioannes Gherinus annos
natus 20. die sexto Septembris ia-
cebat paralyticus in nosocomio Vallece-
nensi, vt vocatur. Vbi autem in mense
H 6 Iuano

Iunio proximè sequenti ex quadam famulatu
 conciuue sua intellexit præclara miracula
 Seruicæ perpetrare dignabatur suprema De
 manus ad inuocationem gloriosæ marie
 ius, decreuit apud se eo loci contendere, sed
 cum non sine baculis graderetur, sapius eni
 cum labi deprehendebatur. Quod dicta con
 ciuis sua animaduertens, nomine dicti patri
 tici seipsam deuouit peregrinam. Quæ ubi
 dijsset, voto dictæ suæ peregrinationis com
 pleto, præfatus Gherinus, cepit paulatim
 progredi, proprijs baculis insistendo: deinde
 ipsemet personaliter peregrinum se fecit
 quamuis non sine grandi labore & molestia
 nam in via cum esset, parum abfuit ut ipsius
 res & spiritus in totum deficerent: præcæ
 inuocatione ad Virginem, afflictorum locum
 rum asylum sese securè conuertens, proprio
 experimento didicit sibi vires & animum re
 cintegrari; facillè peregrinationis suæ in
 donfecit, & vnum è baculis in ædicula depo
 suit, pleneque sanus factus est. 2. Octobris die
 anni 1593.

RELIGIOSVS QUIDAM A MEDI
 co tanquam incurabilis proclamatus, voto B.
 virgini emisso, confestim admodum stu
 pendè conualescit, loquitur
 & cantat.

CAPVT LX.

AN-

ANno 1594. in Maio Frater Petrus Ghou-
drinus Dominicanus Vallecenensis
Francofordiæ agens : repentinæ cuiusdam
defluxionis violentia loquelam perdidit. Qui-
dam autem celebris medicus Iudæus cum nõ
potuisset omni artis suæ industria ei opem
ferre, eundem, tanquam malo incurabili la-
borantem deseruit. Istis cum opprimeretur
angustijs, animum simul & cogitationes ere-
xit, simulque direxit ad Matrem consolatio-
nis, deuouens se Seruiæ peregrinum in sui no-
minis honorem & debitum seruitium. Ores
admiratione dignissima; voto namque emis-
so confestim & loqui & cantari cæpit : & ita
quidem, vt tertio die perfectæ valetudini re-
stitutus fuerit non sine Prioris sui & Confra-
trum maxima admiratione; & stupore vtpo-
te qui ipsa experientia conuicti conspicerent
eum tam subito sanitate donatum, quem Iu-
dæus tam celebris medicus & in sua arte ma-
ximè expertus nullo modo iuuare potuerat
spatio sex hebdomadarum. Ita propria manu
conscriptum.

RELIGIOSVS SERVIAM PROFE-
ctus liberatur ab Hernie morbo, quo
per 21. annos fuerat diue-
xatus.

CAPVT LXI.

H 7

FRA;

FRater Franciscus Reussius nunc Vic-
gnae Prior ingentes Matri Dei prece-
gratias, eo quod Seruiam peregrinans liber-
tus fuerit ab Herniae morbo, quo 21. annis
sictus fuerat, prout testatur sua tabella.

*MVLIER DVACENSIS PER
menses grauius affecta conualecit, sacro
missa officio eius nomine apud Ser-
uiam facto.*

CAPVT LXII.

ANno 1598. Anno Bardoa Duacensis
sancti Nicolai parocchia per totos vnde-
cim menses magnis affecta fuit doloribus,
quotidianis exhausta vomitibus, ex ore
scosos ac visu horridos humores eiciens. At
in his quidem nullum toto illo tempore
cepit mali solatium ab arte & industria me-
dicorum quos adhibuit, adhibuit autem plu-
rimos, idque non sequebatur vndeque que-
res media tediosa infirmitatis suae expulsa.
Hisce malorum angustijs exposita ad miseri-
cordiae Matrem recurrentis, se Seruiam veni-
ram promisit, si sanaretur. In cuius rei com-
mationem 25. die Nouembris D. Catharina
IESV, vi suo nomine factum faceret. Erat
ab illo die liberata a vomitu paulatim conua-
luit. Vnde vt accepti beneficij se memorem

exhiberet, clauda licet, venit Seruiam pedes
Calendis Iunij subsequenti, & gloriosæ Vir-
gini Dei Matri omni cum humilitate gratias
egit.

PVERVLVS MORTVVS ANTE-
quam natus vita & baptismali gratia admo-
dum miraculosè donatur, Seruiam piè
delatus, & ad B. virginis
altare depositus.

CAPVT LXIII.

ANno 1602. Decembris die II. filius Ni-
colai à Planca mortuus antequam na-
tus, Atho Seruiam delatus est: quem propter
vrinæ emissionem Dominus Pastor (qui hoc
in negotio nihil præcipitanter agere confue-
uit, sed talia in mensura & pondere discretio-
nis debitæ nouit metiri) ausus non fuit baptis-
mi lauachro abluere: imò ne quidem ad id
præstandum hoc motiuo potuit adduci, quod
videlicet infans à plurimis visus fuisset appo-
suisse manum ad latus, in quo cordis sedes est,
veritus ne eiusmodi motus procederet à sei-
pso. Verum quando tena vice vidit eum ad-
perientem os suum, subito eundem baptisa-
uit, dato rei sic transactæ fidei testimonio.
Dicitus autè Planquiuis à me interrogatus su-
per quibusdam huiusce miraculi particulari-
bus circumstantijs, respondit vxorem suam,

impregnata cum esset, infantulum deuotè
 Gloriosæ Virgini, cuius honor & gloria
 uix deuotè recolitur; idque cum voto
 regnandi prima data opportunitate, sua
 scilicet atque debitum puerperij terminum
 compleuisset. Eundem autem cum ipsa
 set sine sensu, sine motu, vitæ scilicet
 cio destitutum ac baptismi gratia priuatum
 gembundo spiritu lacrimabilique uocem
 uocare cepit miserorum aduocatam, mater
 rum inquam, filiorum Adam: eius pietatem
 & misericordiam implorans, simulque
 nis ibi tum præsentibus obnixè petens, vt
 la interposita mora, Seruiã deportaretur.
 audito pater & quædam eiusdem commissa
 pia cum resignatione & firma in Deum
 infantem acceperunt frigidum, pallidum
 omninò emortuū, eumq; sectū detulit
 rùm simulatq; Seruiæ confinia attigere, ubi
 tibi calorem natium demonstrat ac color
 rubicundum; & in vitæ maius argumentum
 paruulum eius cor intra pectus suum reco-
 ditum euidenter palpitare cepit, exinde
 puerulus ad altare depositus, manifesta
 præ dictum est (præbuit vitæ indicia, præ-
 te magna hominum turba. Votis peractis
 precibus, Athumque illis remeantibus, in
 in pallorem conuersus est: Vbi verò Serui-
 sis ditionis limites egressi fuere, idem puer-
 lus benedictam exhalauit animam. Mater

hæc prodigiosa & verè miraculosa nuncia
aure non surda subintelligens, omni cum hu-
militate, in gratiarum actionem, Dei & Virgi-
nis matris laudes & præconia pie decantauit;
dieque subsequenti eadem ipsa hora, qua eū-
dem in hanc lucem ediderat, discessit è vita.
Est autem homo iste Athi perquàm optimè
notus, labore manuum suarum quæritans vi-
ctum, & in sudore vultus sui vescēs pane suo,
trina prole grauat, quam ex vxore sua de-
functa suscepit.

*Subsignatus testes me presente facto fuisse penè
singula, quæ hic digeruntur ab anno 1576. & ve-
ritate niti priora autem ex regeſto, quod asseruatur
penes famulam sacelli fideliter excepta. In quorum
robore addidi nomen meum & signum manuale die
31. Octobris 1603.*

Ita est Ioannes Bouchy
pastor Seruiensis oppidi,
ac Theologiæ Licen-
tius.

LIBER